

131. SOHBET

Cihar Yar-ı Güzinden Nasihatler - 2

Bu dersimizde dört büyük sahabeden bazı nasihatlere yer vereceğiz. İnşallah bu nasihatler geçmiş de Müslümanlara fayda verdiği gibi, bugün biz Müslümanlara da fayda verir. Bu dört büyük sahabe;

1. Hz. Ebu Bekir,
2. Hz. Ömer,
3. Hz. Osman ve
4. Hz. Ali efendilerimiz ki, bunlar **“Cihar Yar-i Güzin=Dört Seçilmiş Dost”** diye isimlendirilirler.

Bir önceki dersimizde Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer’in nasihatlarından bir demet sunmuş idik. Bu dersimizde ise Hz. Osman ve Hz. Ali’yi konu edineceğiz.

HZ. OSMAN (R.A) EFENDİMİZDEN NASİHATLER:

1. Size, emanete ihanet etmemeyi tavsiye ederim. Sakın onu ihmal etmeyin ve mutlaka yerine getirin. Emanete ihanet edenlerin (bu ümmet için) ilki siz olmayın. Yoksa sizden sonra, sizin yaptıklarınıza bakıp emanete ihanet edeceklerin yüklenecekleri günaha da ortak olursunuz.
2. Ey Ademoğlu! Bil ki, sen dünyaya ayak basar basmaz senin canını almakla görevli ölüm meleği peşini bırakmaz. Çevrendeki insanları teker teker yakalarken senin sıranı sabırsızlıkla bekler. Ecelin geldiğinde; seni bırakıp başkasına gitmez. Bir bakarsın beklenmedik bir anda seni de yakalamıştır. O halde her an ölüme hazır ol. Gafil olma. Sen ondan gafil olsan da, o senden gafil olmaz, seni unutmaz.
3. Ey Ademoğlu! Bil ki; eğer sen kendini unutursan, ecele karşı hazırlıklı bulunmazsan; başkası senin yerine hazırlanmaz. Allah’ın huzuruna mutlaka çıkarılacaksın. Kendi hazırlığını kendin gör. Kendi işlerini başkasına bırakma.
4. Ey insanlar! Allah’a muhalefetten sakının. Allah’a muhalefetten sakınmak ganimettir. Akıllı insan; kendini hesaba çeken, kendini iyi idare eden, ölümden sonrası için hazırlık yapan ve kabrin karanlığı için Allah’ın nurundan faydalanandır.
5. Kul gözleri gördüğü halde; Allah’ın, kendisini âmâ (gözleri görmeyen) olarak haşretmesinden korksun. Hikmetten anlayana manalı bir söz kâfidir. Manen sağır olanlar; zaten hakkı duyamazlar... Bilin ki, Allah kiminle beraberse, o hiçbir şeyden korkmaz. Allah kime de gazap etmişse, onun da affını isteyeceği başka kimse yoktur.
6. Çocukları kazanca zorlamayın. Zorlarsanız hırsızlık yaparlar. Elinde bir mesleği bulunmayan hanımlarınızı da kazanç sağlamaya zorlamayın. İrzlerini kazanca vasıta yapmak zorunda kalırlar.
7. Cenab-ı Allah, iffetli ve namuslu olmanızı emretmişken, iffetinizi bozmayın. Namus ve şerefınızı koruyun ki, Allah da sizin namus ve şerefınızı korusun. Yiyeceklerinizin de güzel ve helal olmasına dikkat edin.

8. Aziz ve Celil olan Allah, size ahireti kazanmanız için dünyayı vermiştir. Dünya geçici, ahiret ise sonsuzdur. Siz sonsuz olanı, geçici olana tercih ediniz. Çünkü er ya da geç dünya hayatı yok olup gidecektir. Ve dönüş Allah'adır. Allah'tan korkun. Allah korkusu, kişiyi Allah'ın azabından koruyan bir kalkandır ve Allah sevgisinin de yoludur.
9. Cemaatten ayrılmayın. Ayrılığa düşmeyin. Cenab-ı Allah:

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا

“Hep birlikte Allah'ın ipine (İslam'a) sımsıkı yapışın; parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişileridiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O'nun nimeti sayesinde kardeş kimseler olmuştunuz.”¹ buyurmaktadır.

10. Kötüler size musallat olmazdan önce iyiliği emredip kötülöklere engel olunuz. Sonra iyileriniz onlara beddua ederler, fakat bedduaları da kabul edilmez.

HZ. ALİ (R.A) EFENDİMİZDEN NASİHATLER:

Yaralandıktan sonra şehit olacağını anlayan Hz. Ali, oğulları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i yanına çağırarak onlara vasiyet etti:

1. Size Allah'a karşı takva sahibi olmanızı tavsiye ediyorum. O size yönelse dahi siz dünyaya yönelmeyin. Kaybettiğiniz hiç bir şeye ağlamayın. Her zaman hakkı ve hakikati söyleyin. Yetime merhamet edin. Yardım isteyenin yardımına koşun. Ahiret için hazırlanın zalimin hasmı mazlumun yardımcısı olun. Kınayanın kınamasından çekinmeden kitap ve sünnete göre amel edin.
2. Muhammed b. Hanefi'ye² bakan Hz. Ali: Onlara söylediklerimi aklında tuttu mu? Diye sordu. O, evet, dedi. Hz. Ali: Onlara tavsiye ettiğim şeyleri sana da tavsiye ediyorum. Kardeşlerine saygıda kusur etme. Üzerindeki haklarını yerine getirmeye özen göster, emirlerini yerine getir. Onlardan habersiz bir iş yapmaya kalkışma. Cehenneme nispetle her bela afiyettir.
3. Sonra Hz. Hasan'a döndü. Ey oğlum! Sana takvayı, namazı vaktinde kılmanı, zekâtını yerine ulaştırmanı, abdesti güzel bir şekilde almanı tavsiye ediyorum. Abdestsiz namaz olmadığı gibi zekâtı engelleyen namazı da kabul edilmez. Kızgınlığını yenip sana karşı yapılan haksızlıkları bağışlamayı, sıla-i rahmi, cahilce hareket yapanlara karşı yumuşak davranmayı, dinde anlayışlı olmayı, kararında sabit olmayı, Kur'an'ı rehber edinmeyi, güzel komşuluğu, kötülöklere sakınmayı, iyiliği emredip kötülöklere sakındırmayı tavsiye ediyorum.

¹ Al-i İmran, 2:103

² Hz. Ali (r.a)'in bir diğer hanımdan oğludur.

4. Ey oğlum! Sana gizli ve açık her yerde takvaya riayet etmeyi, kızdığın veya razı olduğun zamanlarda hakkı söylemeyi, zengin ve fakirlikte tutumlu olmayı, dost ve düşmana karşı adil olmayı, sıkıntı ve geniş anında Allah'tan razı olmanı tavsiye ediyorum.
5. Ey oğlum! Kardeşine kuyu kazan, kendi kazdığı kuyuya düşer. Kardeşinin sırlarını çıkaran kişinin ayıpları ortaya saçılır. Başkası ile alay eden, aynı konuda hafife alınır. Kendi hatalarını unutan başkalarının hatalarını büyük görmeye başlar. Görüşünü beğenen sapar, kibirlenen zelil olur. Aklını öne çıkarıp başkasını dinlemeyenin ayağı kayar.
6. İşleri Allah için olana müjdeler olsun!
7. Ey oğlum! Edep en hayırlı mirastır. Güzel ahlak en iyi dosttur.
8. Ey oğlum! İnsanı kurtuluşa götüren yol on kısma ayrılır. Bunlardan dokuzu (Allah'ı anmak hariç) susmak, biri sefih insanların meclisinden uzak durmaktır."
9. Ey oğlum! Fakirliğin süsü sabır, zenginliğin süsü şükürdür.
10. Ey oğlum! İslam'dan daha yüce bir şeref, takvadan daha aziz bir değer, tövbeden daha iyi şefaathçi, afiyetten daha güzel elbise yoktur. Hırs yorgunluğun anahtarıdır. İş yapmaya başlamadan önce gerekli tedbirleri almakta acele etmek pişmanlıktan kurtarır.
11. "Hayrın tamamı dört şeyde dürüldür: Konuşmak, susmak, nazar ve hareket. Zikr-i ilâhî dâhilinde olmayan konuşma boştur. Fikir ve tefekkürsüz susma hatâdır. Dbretle olmayan nazar gaflettir. Allah'a kulluğa yöneltmeyen hareket, durgunluk ve gerilemedir. Konuşması zikir ve hayır, susması tefekkür, nazarı ibret, hareketi kulluk olan kişiye Allah rahmet eylesin! İnsanlar, böylelerinin elinden ve dilinden selâmette olurlar."³
12. İbn-i Ömer anlatıyor: "Rasûlullah (sav) ashâbı arasında kardeşlik bağı tesis etti ve onları birbirleriyle kardeş yaptı. O esnâda Hz. Ali gözlerinden yaşlar akıtarak gelip: "–Yâ Rasûlallah! Ashabınızın arasında kardeşlik bağı kurdunuz, beni kimseyle kardeş yapmadınız!" dedi. Rasûlullah(sav) ona: "–Sen dünyada ve âhirette benim kardeşimsin!" buyurdu. (Tirmizî, Menâkıb, 20/3720)

Bu hafta:

1. Üçüncü Halife Hz. Osman'ın kısaca hayatını okuyunuz.
2. Hz. Ali ve Hz. Fatıma ile ilgili bilgi edinerek ailenizle paylaşınız.

³ Ebû Nasr Serrâc Tûsî, el-Lüma'/Đslâm Tasavvufu, trc. H. Kamil Yılmaz, Đstanbul 1996, s. 137-140.